

EL

EL

EL

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 24.11.2009
COM(2009)647 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΕ 2020

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΕ 2020

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Εποχή ριζικού μετασχηματισμού για την Ευρώπη

Η χειρότερη οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση εδώ και δεκαετίες έπληξε σκληρά την Ευρώπη με οξεία οικονομική συρρίκνωση. Προβλέπεται ότι τα ποσοστά ανεργίας στην Ευρώπη θα γίνουν διψήφια το 2010, δηλαδή θα ανέλθουν σε επίπεδα που δεν παρατηρήθηκαν εδώ και μια δεκαετία.

Η συλλογική ανάληψη δράσης για τη διάσωση του χρηματοπιστωτικού συστήματος και την τόνωση της ζήτησης και της εμπιστοσύνης με δημόσιες παρεμβάσεις συνέβαλε στην πρόληψη της οικονομικής κατάρρευσης. Ωστόσο η κρίση μας εξασθένησε. Η ΕΕ πρέπει τώρα να καταβάλλει μεγαλύτερες προσπάθειες από πλευράς συνεργασίας ώστε να βγει επιτυχώς από την κρίση και να διαμορφώσει, υπό πολύ διαφορετικές συνθήκες, η επόμενη γενεά δημόσιων πολιτικών.

Η έξοδος από την κρίση πρέπει να αποτελέσει και το σημείο εισόδου σε μια διατηρήσιμη κοινωνική οικονομία της αγοράς, σε μια πιο έξυπνη, πιο πράσινη οικονομία στην οποία η ευημερία μας θα προέρχεται από την καινοτομία και την καλύτερη αξιοποίηση των πόρων που έχουμε στη διάθεσή μας και στην οποία οι γνώσεις θα αποτελούν τη βασική εισροή. Οι νέες αυτές κινητήριες δυνάμεις θα μας βοηθήσουν να βρούμε νέες πηγές διατηρήσιμης ανάπτυξης και να δημιουργήσουμε νέες θέσεις απασχόλησης για να αντισταθμίσουμε τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας που μάλλον θα παρατηρηθούν στις κοινωνίες μας τα επόμενα χρόνια. Ωστόσο, θα επιτύχουμε μόνον με τη χάραξη και την εφαρμογή τολμηρής πολιτικής. Ειδικά, υπάρχει κίνδυνος για μια περίοδο χαμηλών ρυθμών ανάπτυξης πράγμα το οποίο οπωσδήποτε θα κάνει δυσχερέστερη για την Ευρώπη την απάντηση στις μεγάλες προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα.

Η επίτευξη διατηρήσιμης ανάπτυξης απαιτεί να συμφωνήσουμε πάνω σε μια ατζέντα που θα δίνει προτεραιότητα στους ανθρώπους και στην ανάληψη ευθυνών. Οι προσπάθειες μιας δεκαετίας, που οδήγησαν στη μείωση της ανεργίας στην ΕΕ από 12% σε 7%, κινδυνεύουν να εξουδετερωθούν από την κρίση. Έχουμε ανάγκη από νέες πηγές ανάπτυξης για να αντικαταστήσουμε τις θέσεις απασχόλησης που χάθηκαν εξαιτίας της κρίσης.

Η νέα αυτή προσέγγιση πρέπει να αξιοποιεί την παγκοσμιοποίηση και την αλληλεξάρτηση που η κρίση τόνισε ακόμη περισσότερο. Η ΕΕ πρέπει να καταβάλλει προσπάθειες τόσο στο εσωτερικό της όσο και σε διεθνή πλαίσια διαβούλευσης, όπως η G20, για να εκμεταλλευτεί τις νέες ευκαιρίες που χρειάζεται προκειμένου να επιτύχει τους στόχους της για το 2020.

Η στρατηγική ΕΕ 2020 προορίζεται να διαδεχθεί την τρέχουσα Στρατηγική της Λισαβόνας, η οποία αποτέλεσε τη στρατηγική μεταρρύθμισης της ΕΕ την τελευταία δεκαετία και την βοήθησε να αντιμετωπίσει τη λαίλαπα της πρόσφατης κρίσης. Η ΕΕ 2020 οικοδομεί πάνω στα επιτεύγματα της στρατηγικής της Λισαβόνας ως πλαίσιο εταιρικής σχέσης για την ανάπτυξη και τη δημιουργία απασχόλησης και την ανανεώνει ώστε να ανταποκριθεί σε νέες προκλήσεις. Στηρίζεται επίσης στα οφέλη που προέκυψαν από τη συντονισμένη αντίδραση

στην κρίση, που έλαβε τη μορφή του Σχεδίου για την ανάκαμψη της ευρωπαϊκής οικονομίας. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η στρατηγική ΕΕ 2020 πρέπει να εστιάζεται σε βασικούς τομείς πολιτικής στους οποίους η συνεργασία μεταξύ ΕΕ και κρατών μελών μπορεί να αποδώσει τα καλύτερα αποτελέσματα, καθώς και στην επίτευξη βελτιώσεων μέσω της καλύτερης χρήσης των μέσων που έχουμε στη διάθεσή μας.

Σκοπός της παρούσας διαβούλευσης είναι η συγκέντρωση των απόψεων των άλλων θεσμικών οργάνων και ενδιαφερομένων μερών σχετικά με μια νέα προσέγγιση. Η Επιτροπή προτίθεται να εκδώσει επίσημη ανακοίνωση απευθυνόμενη στο Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις αρχές του 2010. Η επιτυχής υλοποίηση του οράματος για το 2020 βασίζεται στη συνεργασία για την επίτευξη προόδου που θα συνδυάζει τη δέσμευση των κρατών μελών να αναλάβουν δράση σε εθνικό επίπεδο και την προσαρμογή των κοινοτικών μηχανισμών με σκοπό την αξιοποίηση στο έπακρο του δυναμικού σε επίπεδο ΕΕ. Στην ανακοίνωσή της, συνεπώς, η Επιτροπή θα παραθέτει τόσο τις δράσεις που κρίνει απαραίτητες σε εθνικό επίπεδο όσο και λεπτομερείς προτάσεις για την ανάληψη δράσης σε κοινοτικό επίπεδο.

Αναγνώριση των περιορισμών και αντιμετώπιση νέων προκλήσεων

Για να είναι επιτυχής, η στρατηγική ΕΕ 2020 πρέπει να οικοδομηθεί με βάση μια εμπεριστατωμένη ανάλυση των περιορισμών που θα συναντήσουν οι υπεύθυνοι για τη χάραξη πολιτικής τα επόμενα χρόνια και η σωστή διαπίστωση των προκλήσεων που πρέπει να αντιμετωπιστούν.

Η χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση έχει μεγάλο κόστος για τα δημόσια οικονομικά, τις επιχειρήσεις, την απασχόληση και τα νοικοκυριά. Σε όλα τα επίπεδα, οι υπεύθυνοι για τη χάραξη πολιτικής θα πρέπει να βρουν τρόπους ενίσχυσης του δυναμισμού της οικονομίας με περιορισμένα δημοσιονομικά περιθώρια ελιγμών. Καθώς τα ελλείμματα του δημόσιου τομέα τίθενται και πάλι υπό έλεγχο, οι δημόσιες δαπάνες πρέπει να διαμορφωθούν έτσι ώστε να μπορέσουμε να υλοποιήσουμε το όραμά μας για το 2020. Περικοπές δαπανών σε τομείς που αφορούν το μέλλον, όπως η παιδεία και η έρευνα, θα καταστήσουν δυσκολότερη την πραγματοποίησή του.

Για να διαμορφωθεί ένα νέο όραμα και μια νέα κατεύθυνση για τις πολιτικές της ΕΕ, πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι η προσεκτική χρήση ενέργειας, φυσικών πόρων και πρώτων υλών, η αποδοτικότερη χρήση τους και η αύξηση της παραγωγικότητας θα είναι βασικοί μοχλοί αύξησης της μελλοντικής ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας μας και των οικονομιών μας.

Πρέπει επίσης να αναγνωρίσουμε την πρόκληση που αντιπροσωπεύει η δημογραφική κατάσταση της Ευρώπης: ακόμη και πριν από την κρίση, η δημογραφική αλλαγή, δηλαδή το μικρότερο ποσοστό νέων στο σύνολο του πληθυσμού, προβλεπόταν ότι θα οδηγήσει σε σοβαρή μείωση της δυνητικής ανάπτυξης έως το 2020. Η κρίση τόνισε τις μακροπρόθεσμες κοινωνικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα η Ευρώπη, όπως η ένταξη του αυξανόμενου αριθμού μεταναστών, ο κοινωνικός αποκλεισμός και η φτώχεια των παιδιών, καθώς και η αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών στο πλαίσιο της γήρανσης της κοινωνίας. Για να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις αυτές, θα πρέπει να αυξηθούν γρήγορα τα ποσοστά απασχόλησης ανδρών και γυναικών και τα συστήματα κοινωνικής προστασίας θα πρέπει να εκσυγχρονιστούν, ούτως ώστε να καλυφθούν με προσιτό τρόπο οι μελλοντικές ανάγκες της κοινωνίας μας.

Αυτό σημαίνει ότι οι νέες πολιτικές πρέπει αποδεδειγμένα να συμβάλουν στην κοινωνική συνοχή, στην αντιμετώπιση της ανεργίας και στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης και

ταυτόχρονα να εξασφαλίζουν την ομαλή λειτουργία των αγορών εργασίας. Κάτι τέτοιο απαιτεί τον ανασχεδιασμό των εκπαιδευτικών συστημάτων και των αγορών εργασίας, την ενίσχυση της κινητικότητας και την τόνωση του δυναμισμού της Ευρώπης προκειμένου να ελευθερωθεί το δυναμικό μας στον τομέα της καινοτομίας και της δημιουργικότητας.

Η πρόκληση του μετασχηματισμού μας σε μια πιο έξυπνη, πιο πράσινη οικονομία θα απαιτήσει μεγαλύτερο συντονισμό πολιτικών για να γίνει ανταγωνιστικότερη η οικονομία μας. Οι κοινωνικοί, οικονομικοί και περιβαλλοντικοί στόχοι μας πρέπει να εναρμονίζονται μεταξύ τους προκειμένου να υλοποιήσουμε τις θεματικές μας προτεραιότητες για το 2020. Με το παρόν έγγραφο η Επιτροπή επιδιώκει να συγκεντρώσει απόψεις ως προς τον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ μπορεί να ιεραρχήσει τις προτεραιότητές της σε έναν δεκαετή χρονικό ορίζοντα που θα επιτρέψει στην ίδια, καθώς και στα κράτη μέλη, να εργασθούν από κοινού για να ξεπεράσουν τη σημερινή κρίση και να αξιοποιήσουν νέες πηγές ανάπτυξης, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα την κοινωνική και εδαφική συνοχή της ΕΕ, σύμφωνα με τις βασικές αρχές της νέας συνθήκης της Λισαβόνας.

Βασικές προτεραιότητες της στρατηγικής ΕΕ 2020

Για να επιτύχει μια διατηρήσιμη κοινωνική οικονομία της αγοράς, μια πιο έξυπνη και πιο πράσινη οικονομία, η Ευρώπη πρέπει να προωθήσει βασικές και από κοινού συμφωνημένες προτεραιότητες και να καταβάλλει προσπάθειες για την υλοποίησή τους επί σειρά ετών. Κανένα κράτος μέλος δεν μπορεί μόνο του να αντιμετωπίσει επιτυχώς τις προκλήσεις αυτές. Ούτε πολιτική της ΕΕ είναι απλώς το άθροισμα 27 επιμέρους εθνικών πολιτικών. Αν δραστηριοποιηθούμε μαζί, με βάση ένα κοινό όραμα, θα μπορούσαμε να δημιουργήσουμε ένα σύνολο που θα είναι μεγαλύτερο από το άθροισμα των επιμέρους στοιχείων του. Πρόκειται για μια ατζέντα που αφορά όλα τα κράτη μέλη, μεγάλα και μικρά, παλαιά και νέα, αυτά που είναι πολύ προηγμένα και εκείνα που ακόμη αναπτύσσονται: η διευρυνόμενη ΕΕ περιλαμβάνει διάφορα αναπτυξιακά επίπεδα και, ως εκ τούτου, έχει ποικίλες ανάγκες. Όμως, το όραμα της ΕΕ 2020 αφορά τους πάντες και μπορεί να προσαρμοστεί σε διαφορετικά σημεία εκκίνησης και εθνικές ιδιαιτερότητες με σκοπό την προώθηση της ανάπτυξης για όλους.

Υπάρχουν τεράστιες ευκαιρίες για ανθρώπους άτομα και επιχειρήσεις που διαθέτουν τα μέσα να τις εκμεταλλευτούν. Στόχος της Επιτροπής για την Ευρώπη είναι να έχει ηγετική θέση, να ασκεί ανταγωνισμό και να ευημερεί ως μια οικονομία βασισμένη στη γνώση, διασυνδεδεμένη, πιο πράσινη και με λιγότερους αποκλεισμούς, η οποία αναπτύσσεται με γρήγορο και διατηρήσιμο τρόπο δημιουργώντας υψηλά επίπεδα απασχόλησης και κοινωνικής προόδου. Για να το επιτύχει η Ευρώπη πρέπει να διαθέτει μια ενισχυμένη και ανταγωνιστική βιομηχανική βάση, έναν σύγχρονο τομέα παροχής υπηρεσιών και ακμάζουσα γεωργία, αγροτική οικονομία και θαλάσσιο τομέα. Ως πρωτοπόρος στην οικοδόμηση αυτής της κοινωνίας του μέλλοντος, η Ευρώπη μπορεί να αποκομίσει σημαντικά οφέλη από την ανάπτυξη ανταγωνιστικών και καινοτόμων προϊόντων, τη δημιουργία υποδομών του μέλλοντος, την είσοδο σε νέες αγορές και τη δημιουργία νέων και υψηλής ποιότητας θέσεων απασχόλησης.

Τα οφέλη ωστόσο είναι πολύ ευρύτερα. Μια Ευρώπη ανοικτή στον υπόλοιπο κόσμο θα συνεχίσει να αποτελεί υπόδειγμα για τους άλλους, θα προβάλλει τις αξίες της και θα προωθεί αυστηρότερα πρότυπα όσον αφορά την εργασία, το περιβάλλον και την ασφάλεια σε ολόκληρο τον κόσμο. Με τον τρόπο αυτόν, η ΕΕ μπορεί να ηγηθεί παγκοσμίως και να αποδείξει ότι με το κατάλληλο πλαίσιο πολιτικής και την πλήρη αξιοποίηση των νέων φορέων και δομών που προσφέρει η Συνθήκη της Λισαβόνας είναι δυνατός ο συνδυασμός

του ανοικτού πνεύματος που απαιτείται για να διασφαλιστεί ο οικονομικός δυναμισμός με τον σεβασμό του κοινωνικού και περιβαλλοντικού προβληματισμού των πολιτών μας.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι βασικές κατευθύνσεις της ΕΕ 2020 πρέπει να έχουν θεματικό χαρακτήρα και να εστιάζονται στις ακόλουθες προτεραιότητες:

- (1) **Δημιουργία αξίας με ανάπτυξη βασιζόμενη στη γνώση.** Οι ευκαιρίες και η κοινωνική συνοχή θα ενισχυθούν σε έναν κόσμο στον οποίο προϊόντα και μέθοδοι που καινοτομούν υπερέχουν έναντι των άλλων, αξιοποιώντας το δυναμικό της εκπαίδευσης, της έρευνας και της ψηφιακής οικονομίας.
- (2) **Παροχή δυνατοτήτων στους πολίτες μέσα σε κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς.** Η απόκτηση νέων δεξιοτήτων, η καλλιέργεια της δημιουργικότητας και της καινοτομίας, η ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος και η ομαλή μετάβαση από μια θέση απασχόλησης σε άλλη θα είναι καθοριστικές παράμετροι σε έναν κόσμο που θα προσφέρει περισσότερες θέσεις απασχόλησης με αντάλλαγμα την μεγαλύτερη προσαρμοστικότητα.
- (3) **Δημιουργία μιας ανταγωνιστικής, διασυνδεδεμένης και πιο πράσινης οικονομίας.** Η ΕΕ πρέπει να ασκεί αποτελεσματικότερο ανταγωνισμό και να αυξήσει την παραγωγικότητά της μέσω της χαμηλότερης και αποδοτικότερης κατανάλωσης μη ανανεώσιμης ενέργειας και πόρων σε έναν κόσμο στον οποίο οι τιμές για ενέργεια και φυσικούς πόρους είναι ψηλές και ο ανταγωνισμός για ενέργεια και φυσικούς πόρους είναι μεγαλύτερος. Αυτό θα τονώσει την ανάπτυξη και θα συμβάλει στην επίτευξη των περιβαλλοντικών μας στόχων. Θα ωφελήσει δε όλους τους τομείς της οικονομίας, από την παραδοσιακή μεταποίηση έως τις νεοσύστατες επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας. Η αναβάθμιση και διασύνδεση των υποδομών, η μείωση των διοικητικών βαρών και η επιτάχυνση της υιοθέτησης καινοτομιών από την αγορά θα συμβάλλουν επίσης στην επίτευξη του στόχου αυτού.

Οι προτεραιότητες αυτές θα καθοδηγήσουν την χάραξη πολιτικής τόσο εντός όσο και εκτός ΕΕ. Η προώθηση της διεθνούς συνεργασίας και της πολυμερούς διακυβέρνησης, περιλαμβανομένων αποδοτικών, δίκαιων και βασιζόμενων σε κανόνες διεθνών εμπορικών και χρηματοδοτικών συστημάτων θα είναι αναπόσπαστο μέρος της στρατηγικής ΕΕ 2020. Η Επιτροπή επιδιώκει να συγκεντρώσει απόψεις ως προς τις προτεραιότητες που ακολουθούν και τις οποίες θεωρεί ότι αποτελούν τους βασικούς άξονες της ΕΕ 2020.

1. Δημιουργία αξίας με ανάπτυξη βασισμένη στη γνώση

Η γνώση αποτελεί την κινητήρια δύναμη της διατηρήσιμης ανάπτυξης. Σε έναν κόσμο που μεταβάλλεται με γοργούς ρυθμούς, αυτό που δίνει το προβάδισμα είναι η **εκπαίδευση και η έρευνα, η καινοτομία και η δημιουργικότητα.**

Η ενίσχυση της **εκπαίδευσης** αποτελεί έναν από τους αποτελεσματικότερους τρόπους καταπολέμησης των ανισοτήτων και της φτώχειας. Το φαινόμενο του μεγάλου αριθμού ατόμων με χαμηλές επιδόσεις σε βασικές ικανότητες (ανάγνωση, μαθηματικά και φυσικές επιστήμες) πρέπει να αντιμετωπιστεί επείγοντως με σκοπό τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης των νέων και την εισαγωγή τους στην αγορά εργασίας μετά το σχολείο. Η πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης της σχολικής εκπαίδευσης μειώνει τις πιθανότητες αποκλεισμού από την αγορά εργασίας και τον κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού στο μέλλον. Απαιτείται μεγαλύτερη έμφαση στις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, στην ισότητα των

φύλων και στην κοινωνική συνοχή ώστε κανείς να μην αποκλείεται από την απόκτηση γνώσεων.

Η Ευρώπη έχει ορισμένα από τα καλύτερα πανεπιστήμια του κόσμου. Φιλοδοξία μας, όμως, πρέπει να είναι να αποκτήσουμε ακόμη περισσότερα και να τα μετατρέψουμε σε πραγματικούς φορείς δημιουργίας γνώσης και ανάπτυξης. Αυτό θα απαιτήσει όχι μόνον επενδύσεις αλλά και μεταρρυθμίσεις και, κατά περίπτωση, ενοποίηση και στενότερη συνεργασία, μεταξύ άλλων, με επιχειρήσεις, καθώς και πιο ανοικτό πνεύμα απέναντι στις αλλαγές. Για να βοηθήσουν την διαδικασία αυτή, τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια πρέπει να αξιολογούνται λαμβάνοντας ως πρότυπο τα καλύτερα πανεπιστήμια του κόσμου. Η αναβάθμιση της ποιότητας των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων και της έρευνας που πραγματοποιούν πρέπει να συνοδεύεται από μεγαλύτερη κινητικότητα των σπουδαστών εντός ΕΕ για να αποκτήσουν νέες γνώσεις και να μάθουν γλώσσες, συγκεντρώνοντας πείρα από τη διαβίωση και τις σπουδές στο εξωτερικό και τη δικτύωσή τους. Πρέπει να μελετηθεί η περίπτωση της εισαγωγής μιας νέας φάσης στα υφιστάμενα προγράμματα Erasmus, Leonardo και Erasmus Mundus, που θα συμπληρώνεται από εθνικές πρωτοβουλίες και θα δώσει σε όλους τους νέους της Ευρώπης τη δυνατότητα να περάσουν ένα μέρος της εκπαίδευσής τους σε άλλα κράτη μέλη.

Η ύπαρξη ενός αποδοτικού, αποτελεσματικού Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας ο οποίος διαθέτει τους κατάλληλους πόρους, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του οράματος της ΕΕ 2020. Η ΕΕ πρέπει να αυξήσει τις ερευνητικές της προσπάθειες μέσω της συλλογικής χρήσης πόρων, της από κοινού ανάπτυξης μεζόνων ερευνητικών υποδομών σε ολόκληρη την ΕΕ και της αναβάθμισης του ποιοτικού επιπέδου της έρευνας σε παγκόσμια πρότυπα. Πρέπει επίσης να μεγιστοποιήσει και να επιταχύνει τα πρακτικά οφέλη της έρευνας για τις επιχειρήσεις και τις ΜΜΕ της Ευρώπης, μεταξύ άλλων, μέσω μεγάλων συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Η ελκυστικότητα και οι επιδόσεις της Ευρώπης ως τόπου έρευνας εξαρτάται επίσης από τη δημιουργία μιας εσωτερικής αγοράς και από την ύπαρξη θελκτικών προοπτικών σταδιοδρομίας για τους ερευνητές. Αυτό που απαιτείται είναι μια εταιρική σχέση στον τομέα της έρευνας μεταξύ ΕΕ και κρατών μελών που θα μεγιστοποιεί τις συνέργιες με άλλους τομείς πολιτικής και ιδίως με την καινοτομία και την εκπαίδευση. Η ΕΕ πρέπει να προσφέρει ελκυστικότερη πλαισίωση για **καινοτομία και δημιουργικότητα**, μεταξύ άλλων, μέσω της παροχής κινήτρων για την ανάπτυξη επιχειρήσεων βασιζόμενων στη γνώση. Ιδιαίτερο πρόβλημα αποτελεί η πρόσβαση σε πιστώσεις, όχι μόνον λόγω της κρίσης, αλλά επειδή ορισμένες νέες πηγές ανάπτυξης, όπως οι κλάδοι της δημιουργίας, απαιτούν νέου τύπου χρηματοδότηση προσαρμοσμένη στο επιχειρηματικό τους μοντέλο. Οι καινοτόμες επιχειρήσεις πρέπει να έχουν πρόσβαση σε συλλογικές δημόσιες και ιδιωτικές πηγές αναπτυξιακών κεφαλαίων, όπως π.χ. επιχειρηματικά κεφάλαια. Αυτό πρέπει να συνοδεύεται από απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών και από τεχνική στήριξη που θα προάγουν την εκκόλαψη και την ανάπτυξη μικρών καινοτόμων επιχειρήσεων.

Για να αναπτυχθεί το δυναμικό δημιουργικότητας, γνώσης και έρευνας της Ευρώπης απαιτείται ένα λειτουργικό σύστημα δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, παρέχει αποδοτική και αποτελεσματική ως προς το κόστος προστασία, δίνει τη δυνατότητα σύστασης καινοτόμων επιχειρήσεων, παρέχει στους δημιουργούς διαφάνεια στη διαχείριση των δικαιωμάτων τους και βοηθά πανεπιστήμια και ερευνητικούς φορείς να συγκεντρώσουν κεφάλαια μέσω της εμπορικής εκμετάλλευσης των ιδεών και των εφευρέσεών τους.

Η Ευρώπη, βασιζόμενη στα πλεονεκτήματα που έχει στον τομέα της τεχνολογίας και της γνώσης, πρέπει να εκμεταλλευτεί στο έπακρο το δυναμικό της **ψηφιακής οικονομίας**. Η ψηφιακή οικονομία προσφέρει μεγάλες ευκαιρίες στις ΜΜΕ, τόσο στον τομέα της

παραγωγής όσο και στον τομέα των υπηρεσιών, είτε για δικό τους λογαριασμό είτε ως προμηθευτές μεγαλύτερων επιχειρήσεων. Νέες καινοτόμες νεοσύστατες επιχειρήσεις δημιουργούν νέες και συχνά υψηλής αξίας θέσεις απασχόλησης σε ολόκληρη την ΕΕ. Μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην περιφερειακή ανάπτυξη. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο μια Ευρωπαϊκή ψηφιακή ατζέντα που θα προβλέπει συγκεκριμένες ενέργειες για την ολοκλήρωση της επιγραμματικής ενιαίας αγοράς θα αποτελέσει βασικό στοιχείο για την διατηρήσιμη οικονομική ανάκαμψη και κοινωνική εξέλιξη της Ευρώπης. Η βελτίωση της παραγωγικότητας που θα προκύψει θα δώσει ώθηση στην καινοτομία και την δημιουργικότητα, θα καταστήσει ευκολότερη και αποδοτικότερη την παροχή κρατικών υπηρεσιών και θα αυξήσει τις ευκαιρίες συμμετοχής και δημοκρατικής έκφρασης. Η πρόσβαση στο Διαδίκτυο καθίσταται απαραίτητη για την πλήρη συμμετοχή των πολιτών στον καθημερινό βίο. Η Ευρώπη έχει ανάγκη από αποτελεσματικές πολιτικές όσον αφορά την ψηφιακή ένταξη και τις ψηφιακές δεξιότητες, ενώ πρέπει να ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή και την έκφραση ιδεών και απόψεων μέσω του Διαδικτύου.

Στόχος για το 2020 είναι η επίτευξη ενός πραγματικού Ευρωπαϊκού Χώρου Γνώσης, ο οποίος θα στηρίζεται σε παγκοσμίου κύρους γνωσιακή υποδομή και στον οποίο όλοι οι παράγοντες (φοιτητές, εκπαιδευτικοί, ερευνητές, εκπαιδευτικοί και ερευνητικοί φορείς και επιχειρήσεις) θα έχουν όφελος από την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, της γνώσης και της τεχνολογίας (5^η ελευθερία).

2. Παροχή δυνατοτήτων στους πολίτες μέσα σε κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς

Στην μετά την κρίση οικονομία πολλές από τις θέσεις απασχόλησης που καταστράφηκαν δεν πρόκειται να αντικατασταθούν. Ο μετασχηματισμός της ΕΕ σε μια ευφέστερη, πιο πράσινη και ανταγωνιστικότερη οικονομία θα δώσει ώθηση στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης και θα αντιμετωπίσει τα υψηλά επίπεδα ανεργίας. Ωστόσο, όσο διαρκεί η μετάβαση αυτή, θα απαιτηθούν μεγάλες προσπάθειες ούτως ώστε όσοι χάνουν τις θέσεις τους να μην υποστούν αποκλεισμό και για να εξασφαλιστεί κοινωνική συνοχή. Πράγματι, εμφανίζονται νέες τάσεις πολλαπλής εισόδου και εξόδου από την αγορά εργασίας κατά την διάρκεια του επαγγελματικού βίου, αντί για την παραδοσιακή αλληλουχία (εκπαίδευση, απασχόληση και συνταξιοδότηση) , πράγμα το οποίο προσφέρει εν γένει περισσότερες ευκαιρίες. Κάτι τέτοιο απαιτεί ένα πλαίσιο οργάνωσης και στήριξης των μεταβάσεων αυτών, ενδεχομένως στη βάση ορισμένων από τα μέτρα που υιοθετήθηκαν κατά τη διάρκεια της κρίσης (π.χ. μειωμένο ωράριο εργασίας σε συνδυασμό με εκπαίδευση).

Θα δημιουργηθούν νέες θέσεις απασχόλησης που θα απαιτήσουν νέες δεξιότητες. Η μετάβαση από μια θέση απασχόλησης σε άλλη, από την εκπαίδευση στην απασχόληση και τανάπαλιν θα απαιτήσει διαχείριση. Εδώ είναι που απαιτείται πλήρης αξιοποίηση των δυνατοτήτων της **ευελιξίας με ασφάλεια στην απασχόληση**. Η πρόκληση είναι να βρεθεί ο καλύτερος τρόπος για την ενίσχυση, αφενός, της *ευελιξίας των αγορών εργασίας τόσο από άποψη οργάνωσης της εργασίας όσο και από άποψη εργασιακών σχέσεων και, αφετέρου, της ασφάλειας που παρέχει η δια βίου μάθηση και η κατάλληλη κοινωνική προστασία. Η δια βίου μάθηση πρέπει να γίνει πολύ πιο προσιτή και τα πανεπιστήμια πρέπει να είναι δεκτικότερα απέναντι σε άτυπες κατηγορίες σπουδαστών.*

Οι **δεξιότητες** αποτελούν βασικό στοιχείο για την ανάπτυξη της οικονομίας και της παραγωγικότητας της Ευρώπης και για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Η δια βίου μάθηση αποτελεί το κλειδί για τη διασφάλιση μιας ομαλής μετάβασης μεταξύ θέσεων εργασίας και άλλων δραστηριοτήτων και για την αποφυγή της απώλειας ανθρώπινου κεφαλαίου λόγω μακροπρόθεσμης ανεργίας. Η ψηφιακή οικονομία προσφέρει επίσης νέες

ευκαιρίες για τηλεεκπαίδευση ως μέρος μιας προσέγγισης δια βίου μάθησης, και για μορφές επικοινωνίας που αλλάζουν τον χώρο της εργασίας, εξουδετερώνουν τις αποστάσεις και καθιστούν την τηλεργασία πραγματική δυνατότητα για όλο και μεγαλύτερο αριθμό θέσεων απασχόλησης.

Εντούτοις, το να εξασφαλιστεί ότι οι εργαζόμενοί μας διαθέτουν τις ικανότητες για να συμβάλουν στην οικονομία της γνώσης αποτελεί μεν αναγκαία, αλλά όχι ικανή συνθήκη. Η προσφορά και η ζήτηση πρέπει να αντιστοιχίζονται καλύτερα. Πρέπει να δοθεί ώθηση στην κινητικότητα του εργατικού δυναμικού ώστε να οι πολίτες να μπορούν να εκμεταλλευτούν τις νέες ευκαιρίες που τους παρουσιάζονται μετακινούμενοι εκεί που υπάρχει μεγαλύτερη ζήτηση για τις ικανότητές τους. Πρέπει να προορούμε και να αντιστοιχίζουμε καλύτερα τις μελλοντικές δεξιότητες στις μελλοντικές ανάγκες, ιδίως για νέα είδη απασχόλησης όπως «πράσινες» θέσεις εργασίας και για άλλους αναπτυξιακούς τομείς, όπως ο τομέας της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Τέλος, παρά τη σημαντική συμβολή του στην ανάπτυξη, το δυναμικό της μετανάστευσης δεν λαμβάνεται ακόμη πλήρως υπόψη κατά τη χάραξη πολιτικής, τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο. Τα ποσοστά απασχόλησης των μεταναστών μπορούν να βελτιωθούν, ιδίως για ειδικές κατηγορίες όπως μετανάστες χαμηλού μορφωτικού επιπέδου, γυναίκες και τους νεοαφιχθέντες μετανάστες.

Το να έχει κανείς μια θέση εργασίας εξακολουθεί να αποτελεί την καλύτερη εξασφάλιση έναντι **της φτώχειας και του αποκλεισμού**. Ωστόσο, αυτό από μόνο του δεν εξασφαλίζει τη μείωση της φτώχειας ή την κοινωνική ένταξη. Θα απαιτηθούν σύγχρονα συστήματα κοινωνικής προστασίας και συντάξεων, προσαρμοσμένα στην κρίση και στην γήρανση του ευρωπαϊκού πληθυσμού, τα οποία θα παρέχουν την κατάλληλη εισοδηματική στήριξη και κάλυψη σε όσους είναι προσωρινά άνεργοι. Η αντιμετώπιση του μη αποδοτικού κατακερματισμού της αγοράς εργασίας αποτελεί επίσης ένα μέσο προαγωγής της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Για να δημιουργηθούν περισσότερες θέσεις απασχόλησης πρέπει να εδραιωθεί στην Ευρώπη ένα πιο επιχειρηματικό πνεύμα με θετικότερη στάση απέναντι στην ανάληψη κινδύνων και το δυναμικό καινοτομίας. Η **αυτοαπασχόληση** πρέπει να αποτελεί πραγματική δυνατότητα για όσους έχουν πρόσφατα χάσει την εργασία τους. Αυτό, όμως, θα απαιτήσει την εξάλειψη αντικινήτρων, όπως η άνιση μεταχείριση των αυτοαπασχολούμενων από τα περισσότερα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, και αντικινήτρων που αφορούν την μετακίνηση σε άλλα κράτη μέλη λόγω της έλλειψης δυνατοτήτων μεταφοράς των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης και συνταξιοδότησης.

Στόχος για το 2020 είναι περισσότερες θέσεις απασχόλησης, μεγαλύτερα ποσοστά απασχόλησης ατόμων του ενεργού πληθυσμού, καλύτερες θέσεις απασχόλησης, με ανώτερης ποιότητας και αυξημένη αποδοτικότητα, και δίκαιη μεταχείριση, ασφάλεια και ευκαιρίες παρέχοντας σε όλους πραγματικές δυνατότητες εισόδου στην αγορά εργασίας, σύστασης επιχειρήσεων και διαχείρισης των μετακινήσεων στην αγορά εργασίας, με σύγχρονα και βιώσιμα από οικονομική άποψη συστήματα κοινωνικής προστασίας και μέριμνας.

3. Δημιουργία μιας ανταγωνιστικής, διασυνδεδεμένης και πιο πράσινης οικονομίας

Η Ευρώπη πρέπει να παραμείνει ανταγωνιστική στον αυριανό κόσμο όπου οι τιμές ενέργειας θα είναι σχετικά υψηλές, θα υπάρχουν περιορισμοί στις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και σημαντικά μεγαλύτερος ανταγωνισμός ως προς τους πόρους. Η αποτελεσματικότερη χρήση των πόρων, ιδίως των ενεργειακών, καθώς και η εφαρμογή νέων πιο πράσινων τεχνολογιών θα τονώσει την ανάπτυξη, θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας και υπηρεσίες και θα

βοηθήσει την ΕΕ τόσο να διατηρήσει ισχυρή μεταποιητική βάση και δραστήριο κλάδο υπηρεσιών, όσο και να εκπληρώσει τους περιβαλλοντικούς και κλιματικούς της στόχους. Απαραίτητη προϋπόθεση της επιτυχίας είναι η εύρυθμη λειτουργία των αγορών προϊόντων, υπηρεσιών και εργασίας. Πιο πράσινη οικονομία δεν σημαίνει μόνο δημιουργία νέων κλάδων. Εξίσου σημαντικό είναι να επιταχύνουμε τον εκσυγχρονισμό των υπαρχόντων βιομηχανικών κλάδων της Ευρώπης, πολλοί από τους οποίους θα υποστούν αναδιάρθρωση συνεπεία της κρίσης. Η επίτευξη των στόχων αυτών θα είναι καθοριστική προκειμένου η ΕΕ να ανταγωνίζεται σ' ένα κόσμο όπου όλες οι χώρες θα αναζητούν λύσεις για τις προκλήσεις αυτές.

Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να γίνεται αποτελεσματικότερη χρήση των υλικών εισροών στην οικονομία και να καταστούμε **παραγωγικότεροι** μειώνοντας την πίεση που ασκείται στους πόρους. Αυτό σημαίνει στροφή για την οικονομία μας με στοχευμένες ρυθμίσεις (π.χ. προώθηση ενεργειακά αποδοτικών προϊόντων και συστημάτων), εμπορία των δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα, φορολογικές μεταρρυθμίσεις, χορήγηση επιδοτήσεων, επιχορηγήσεων και δανείων, πολιτικές δημοσίων επενδύσεων και ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, καθώς και με τη στόχευση των κονδυλίων που διαθέτουμε για έρευνα και καινοτομία στον σκοπό αυτό.

Η αναβάθμιση και διασύνδεση των υποδομών, καθώς και η εξασφάλιση αποτελεσματικού ανταγωνισμού στον κλάδο των δικτύων στην ενιαία αγορά είναι κρίσιμα στοιχεία για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και ταυτόχρονα παρέχουν απτά οφέλη στους καταναλωτές. Η Ευρώπη πρέπει απαραίτητως να επενδύσει σε βιώσιμα δίκτυα υψηλής ταχύτητας. Χρειάζεται το ταχύτερο δυνατόν 100% ευρυζωνική κάλυψη, και πρέπει να επιτύχει την ανάπτυξη Διαδικτύου υψηλής ταχύτητας με ένα πρόγραμμα μαζικών επενδύσεων σε δίκτυα οπτικών ινών και ασύρματη ευρυζωνική κάλυψη.

Παράλληλα με την ανάπτυξη Διαδικτύου υψηλής ταχύτητας, η δημιουργία έξυπνων, αναβαθμισμένων **μεταφορικών και ενεργειακών** υποδομών συμβάλλει στην επίτευξη πολλαπλών στόχων, μεταξύ των οποίων ο περιορισμός των εκπομπών άνθρακα, η ασφάλεια των μεταφορών, η ενεργειακή ασφάλεια, καθώς και η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας μας στον τομέα των δικτύων.

Για να επιτευχθεί μια τόσο σημαντική μεταστροφή, θα πρέπει να επανεξετάσουμε την πολιτική μας στον τομέα των μεταφορών. Τα βασικά στοιχεία θα είναι η καλύτερη ενοποίηση των μεταφορικών δικτύων, η ανάπτυξη εναλλακτικών δυνατοτήτων έναντι των οδικών μεταφορών, η προώθηση καθαρών τεχνολογιών και η αναβάθμιση των υποδομών. Καθοριστικό ρόλο στην ενοποίηση των μεταφορικών δικτύων θα διαδραματίσουν τα μεγάλα ευρωπαϊκά σχέδια όπως το Galileo, το GMES, καθώς και τα έξυπνα συστήματα διαχείρισης της οδικής, σιδηροδρομικής (ERTMS) και εναέριας κυκλοφορίας (SESAR).

Μέχρι το 2030 η ΕΕ θα πρέπει να έχει αντικαταστήσει τις μισές από τις υπάρχουσες μονάδες παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος. Αν λάβουμε τώρα τις σωστές στρατηγικές αποφάσεις επενδύσεων, τα δύο τρίτα της παραγωγής μας σε ηλεκτρική ενέργεια θα μπορούσαν να έχουν αφενός χαμηλές εκπομπές άνθρακα και παράλληλα να είναι πιο εξασφαλισμένα μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 2020. Στο πλαίσιο αυτό, η δημιουργία ενός ευρωπαϊκού υπερδικτύου θα αυξήσει σημαντικά το μερίδιο της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και της αποκεντρωμένης παραγωγής της. Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης θα έχει επίσης ζωτική σημασία, δεδομένου ότι αποτελεί τον φθηνότερο τρόπο για τον περιορισμό των εκπομπών και, ταυτόχρονα, για την αύξηση της ενεργειακής ανεξαρτησίας της Ευρώπης.

Απαιτείται μια νέα προσέγγιση στη **βιομηχανική πολιτική**, λόγω της σημαντικής συμβολής της στην ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, καθώς και στη βελτίωση της καινοτομίας, ώστε να στηριχθεί η βιομηχανία, με έμφαση στη βιωσιμότητα, την καινοτομία και τις ανθρώπινες δεξιότητες που απαιτούνται για να διατηρηθεί η ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας στις παγκόσμιες αγορές. Η ύπαρξη σταθερού και προβλέψιμου γενικού πλαισίου θα βοηθήσει τη βιομηχανία να αντιμετωπίσει τις ανταγωνιστικές προκλήσεις του μέλλοντος. Την επαύριο της κρίσης, επιχειρήσεις σε πολλούς κλάδους θα πρέπει να αντιμετωπίσουν τη διαρθρωτική πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα και η ΕΕ θα χρειαστεί να διευκολύνει την αναδιάρθρωση κατά τρόπο κοινωνικά αποδεκτό, διατηρώντας παράλληλα ισότιμους όρους ανταγωνισμού. Αυτό απαιτεί μια ολοκληρωμένη βιομηχανική πολιτική που προωθεί ανταγωνιστικούς μηχανισμούς αγοράς και αναπτύσσει νέες πηγές διατηρήσιμης ανάπτυξης με έμφαση στο δυναμικό καινοτομίας, την οικοκαινοτομία, τις νέες τεχνολογίες και τις δεξιότητες. Ο μετασχηματισμός αυτός θα αποτελέσει επίσης ευκαιρία για να βελτιωθεί το ρυθμιστικό πλαίσιο, για να αυξηθεί η εδαφική συνοχή και να προωθηθούν καλύτερες συνθήκες επιχειρηματικότητας, για να ευνοηθεί η ανάπτυξη των ΜΜΕ και να στηριχθεί το αναπτυξιακό δυναμικό και η διεθνοποίησή τους.

Σε μια περίοδο βιομηχανικής αναδιάρθρωσης, η πολιτική κρατικών ενισχύσεων θα διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο για τη στήριξη της μετάβασης σε μια πιο έξυπνη, πιο πράσινη οικονομία. Οι κανόνες κρατικών ενισχύσεων έχουν αναθεωρηθεί εκ βάθρων τα τελευταία χρόνια. Οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις έχουν αυξήσει την παραγωγικότητά τους και επιτύχει οικονομίες κλίμακας εκμεταλλευόμενες τις ευκαιρίες που προσφέρει η ενιαία αγορά. Τώρα που απαιτούνται προσαρμογές σε ορισμένους κλάδους, η Επιτροπή θα μεριμνά ώστε η ενιαία αγορά να παραμείνει η βάση για την ανάπτυξη της ΕΕ και θα καταπολεμήσει τον κίνδυνο εθνικής περιχαράκωσης.

Αυτό που επιδιώκουμε για το 2020 είναι η εκπλήρωση των στόχων που θέσαμε από κοινού για την κλιματική αλλαγή και την ενέργεια, η ενίσχυση της βιομηχανικής μας βάσης, η απελευθέρωση του δυναμικού των ΜΜΕ, καθώς και η κάλυψη των μελλοντικών αναγκών, με την αύξηση της παραγωγικότητας και τη μείωση της πίεσης που ασκείται στους πόρους.

Εκπλήρωση των στόχων μας, αρχίζοντας με την επιτυχή έξοδο από την κρίση

Πρώτο καθήκον για την ΕΕ είναι οπωσδήποτε η επιτυχής έξοδος από την κρίση, με την προώθηση συνολικών στρατηγικών εξόδου που χαράσσονται κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζουν ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη και υγιείς δημοσιονομικές πολιτικές. Η ύφεση και οι οικονομικές δυσχέρειες είχαν μεγαλύτερες επιπτώσεις στις χώρες εκείνες οι οποίες αντιμετώπιζαν ήδη σημαντικές ανισορροπίες ή αδυναμίες πολιτικής όταν άρχισε η κρίση. Αυτή η σύνθετη κατάσταση απαιτεί διαφοροποιημένες απαντήσεις, πράγμα που δημιουργεί ζητήματα συντονισμού. Οι δευτερογενείς συνέπειες των επί μέρους μέτρων που λήφθηκαν στις διάφορες χώρες και τομείς πολιτικής απαιτούν αποτελεσματικό συντονισμό στην ΕΕ. Θα πρέπει ιδίως να διατηρηθούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού στον χρηματοπιστωτικό και επιχειρηματικό κλάδο, και η συντονισμένη στρατηγική εξόδου από την κρίση της ΕΕ να λαμβάνει υπόψη τις μακροοικονομικές δευτερογενείς επιπτώσεις.

Οι χρηματοπιστωτικοί πόροι υπέστησαν πιέσεις συνεπεία της κρίσης. Θα πρέπει επομένως να λυθούν γρήγορα τα προβλήματα που εξακολουθούν να υπάρχουν στο χρηματοπιστωτικό σύστημα ώστε να στηριχθεί η ανάκαμψη. Η πρόσβαση σε πιστώσεις και η αποτελεσματική εποπτεία της αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών θα έχει καθοριστική σημασία για την ανάκαμψη και η μετάβαση σε μια οικονομία αξιών θα εξαρτηθεί από την ύπαρξη διαθέσιμων

κεφαλαίων για τη χρηματοδότηση της καινοτομίας. Οι δημοσιονομικές πολιτικές θα πρέπει να αντανakλούν νέες προτεραιότητες.

Βασική πρόκληση αποτελεί το πώς θα εξισορροπηθεί η ανάγκη που εξακολουθεί να υπάρχει για δημοσιονομική στήριξη της ζήτησης βραχυπρόθεσμα με την ανάγκη για αποκατάσταση της διατηρησιμότητας των δημόσιων οικονομικών και της μακροοικονομικής σταθερότητας. Υπάρχει κίνδυνος η ανάκαμψη να είναι αργή και να μην οδηγήσει σε επαρκή δημιουργία απασχόλησης ώστε να μειωθούν τα υψηλά επίπεδα ανεργίας.

Εκπλήρωση των στόχων μας, προσαρμόζοντας τα υπάρχοντα μέσα σε μια νέα προσέγγιση

Για την επιτυχή έξοδο από την κρίση και για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ 2020, η Επιτροπή θεωρεί ότι χρειαζόμαστε μια στρατηγική σύγκλισης και ολοκλήρωσης η οποία θα αναγνωρίζει σαφέστερα την ισχυρή αλληλεξάρτηση της ΕΕ:

- Αλληλεξάρτηση μεταξύ των κρατών μελών υπό μορφή (θετικών ή αρνητικών) δευτερογενών επιπτώσεων των εθνικών μέτρων, ιδίως στην ευρωζώνη·
- Αλληλεξάρτηση μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης (ΕΕ, κράτη μέλη, περιφέρειες, κοινωνικοί εταίροι - πολυεπίπεδη διακυβέρνηση)·
- Αλληλεξάρτηση μεταξύ των διαφόρων πολιτικών, μεταξύ πολιτικών και μέσων, καθώς και σημασία των ολοκληρωμένων πολιτικών για την εκπλήρωση των συνολικών στόχων·
- Αλληλεξάρτηση σε παγκόσμιο επίπεδο - κανένα από τα κράτη μέλη μας δεν είναι αρκετά μεγάλο για να συναγωνιστεί με τις αναδυόμενες οικονομίες ή να αναλάβει τον μετασχηματισμό αυτό μόνο του.

Η πρόκληση της μετάβασης σε μια βιώσιμη κοινωνική οικονομία της αγοράς, δηλαδή μια οικονομία χωρίς αποκλεισμούς, πιο έξυπνη, πιο πράσινη, θα απαιτήσει μεγαλύτερο πολιτικό συντονισμό, καλύτερες συνέργιες, μέσω της αποτελεσματικής εφαρμογής της αρχής της επικουρικότητας, και ενίσχυση της εταιρικής σχέσης μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των δημόσιων πολιτικών. Είναι αναγκαία η ενοποίηση των διαφόρων μέσων άσκησης πολιτικής, συνδυάζοντας τις θεσμικές μεταρρυθμίσεις, με βελτίωση της νομοθεσίας, νέες πρωτοβουλίες και δημόσιες επενδύσεις:

➤ Πλήρης αξιοποίηση της ενιαίας αγοράς

Το πλαίσιο της **ενιαίας αγοράς** μας δίνει το μέγεθος και την κλίμακα που είναι αναγκαία για την επίτευξη αυτών των στόχων. Αποτελεί το βασικό εργαλείο ώστε οι πολίτες να αποκομίζουν πραγματικά οφέλη από τον αυξημένο ανταγωνισμό και οι επιχειρήσεις να λειτουργούν υπό ισότιμους όρους ανταγωνισμού - με την προϋπόθεση ότι οι κανόνες της ενιαίας αγοράς εφαρμόζονται σωστά, περιλαμβανομένων των πολιτικών στους επιμέρους κλάδους. Αλλά η ΕΕ δεν αξιοποιεί όλα τα οφέλη από την ενιαία αγορά, η οποία σχεδιάστηκε πριν από είκοσι και πλέον χρόνια: εξακολουθούν να υπάρχουν εμπόδια στις διασυνοριακές δραστηριότητες, τα οποία με τη σειρά τους περιορίζουν τις επιλογές των καταναλωτών, τον ανταγωνισμό ως προς τις τιμές και την δυναμική παραγωγικότητα. Για να προσαρμοσθεί η ενιαία αγορά ώστε να εξυπηρετεί τους στόχους της ΕΕ για το 2020, χρειαζόμαστε αγορές που λειτουργούν εύρυθμα, όπου ο ανταγωνισμός και η πρόσβαση των καταναλωτών σ' αυτές ευνοούν την ανάπτυξη και την καινοτομία. Παροχή δυνατοτήτων στους πολίτες σημαίνει επίσης μέριμνα ώστε οι αγορές να λειτουργούν προς όφελός τους. Θα πρέπει επίσης να δοθεί

στους πολίτες η δυνατότητα να συμμετέχουν πλήρως στην ενιαία αγορά. Αυτό απαιτεί ενίσχυση της ικανότητας και της εμπιστοσύνης τους να πραγματοποιούν διασυνοριακές αγορές αγαθών και υπηρεσιών, και ιδίως μέσω Διαδικτύου.

Η ενιαία αγορά έχει εξελιχθεί σημαντικά από την εποχή της αρχικής της δημιουργίας. Ο σχεδιασμός της έγινε πριν από την έλευση του Διαδικτύου και προτού οι τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) καταστούν ένας από τους βασικούς μοχλούς ανάπτυξης και οι υπηρεσίες αποκτήσουν τόσο δεσπόζουσα θέση στην ευρωπαϊκή οικονομία. Η εμφάνιση νέων υπηρεσιών (π.χ. υπηρεσίες μέσω Διαδικτύου, όπως οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες υγείας) προσφέρουν τεράστιες δυνατότητες. Η Επιτροπή θεωρεί ότι, για να επιτευχθούν οι προτεραιότητες του 2020, υπάρχει επιτακτική ανάγκη να ξεπεραστεί ο κατακερματισμός που εμποδίζει επί του παρόντος τη ροή που διαδικτυακού περιεχομένου και την πρόσβαση των καταναλωτών και των επιχειρήσεων, καθώς και ότι η ενιαία αγορά θα πρέπει να αναπροσαρμοσθεί για να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της αυριανής οικονομίας.

➤ Τοποθέτηση της ΕΕ 2020 σε παγκόσμιο πλαίσιο

Το νέο αυτό χρονοδιάγραμμα τίθεται στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης, η οποία θα παραμείνει ένας από τους βασικούς μοχλούς για τον ευρωπαϊκό δυναμισμό την προσεχή δεκαετία. Η ΕΕ δεν είναι η μόνη που αναγνωρίζει τις ευκαιρίες που προσφέρει μια έξυπνη και πράσινη οικονομία για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ευημερίας· και άλλες χώρες έχουν θέσει ανάλογες προτεραιότητες και επενδύουν μαζικά στις πράσινες τεχνολογίες, στις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών και στα έξυπνα ενεργειακά δίκτυα. Για να διατηρήσει το υψηλό της επίπεδο, η ΕΕ πρέπει να ενεργήσει με ταχύτητα εκμεταλλεύομενη τις ευκαιρίες, προβλέποντας τις μελλοντικές ανάγκες και προσαρμοζόμενη σ' αυτές. Η κρίση υπογράμμισε την έκταση της αλληλεξάρτησης της ευρωπαϊκής με τις παγκόσμιες οικονομίες. Για να επιτύχουμε τους στόχους μας για το 2020, πρέπει να ενεργήσουμε αποφασιστικά στο πλαίσιο της G-20 και τα άλλα διεθνή φόρα ώστε να προωθήσουμε τις αρχές στις οποίες βασίζεται η βιώσιμη κοινωνική οικονομία της αγοράς στο παγκοσμιοποιημένο πλαίσιο.

Το διεθνές εμπόριο είναι μία από τις κινητήριες δυνάμεις της ανάπτυξης, της απασχόλησης και των επενδύσεων στην ΕΕ. Θα πρέπει να ενεργούμε τόσο στο πλαίσιο του ΠΟΕ όσο και μέσω της διμερούς συνεργασίας για να εξασφαλίσουμε τον περιορισμό των φραγμών στις διεθνείς εμπορικές ροές και επενδύσεις, καθώς και να προωθήσουμε ένα ανοικτό και βασιζόμενο σε κανόνες παγκόσμιο εμπόριο. Θα πρέπει επίσης να εμβαθύνουμε τις οικονομικές και πολιτικές μας σχέσεις με τους βασικούς στρατηγικούς μας εταίρους, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην πρόσβαση τις αγορές, την ενέργεια και τις πρώτες ύλες, καθώς και στην πρόοδο όσον αφορά τους περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς στόχους.

➤ Στήριξη της ανάπτυξης αξιοποιώντας πλήρως το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης

Το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, σε συνδυασμό με άλλα μέσα πολυμερούς εποπτείας, θα διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στον προσανατολισμό των δημοσιονομικών πολιτικών για τη δημοσιονομική εξυγίανση και στην ταυτόχρονη διάθεση των δημοσιονομικών μέσων για την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Παράλληλα με τη δημοσιονομική εξυγίανση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αναπροσανατολίσουν τις δημόσιες δαπάνες τους προς τους θεματικούς στόχους της ΕΕ 2020, ούτως ώστε να γίνουν οι αναγκαίες επενδύσεις για το μέλλον της Ευρώπης. Σε μια εποχή σημαντικών δημοσιονομικών περιορισμών, έχει ακόμη μεγαλύτερη σημασία να επενδυθούν

οι περιορισμένοι πόροι στη βιώσιμη ανάπτυξη. Οι επενδύσεις και οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που αποσκοπούν στη δημιουργία μιας πιο έξυπνης, διασυνδεδεμένης και πιο πράσινης οικονομίας, θα αποφέρουν περισσότερα έσοδα και θα διευκολύνουν τη δημοσιονομική εξυγίανση.

Ταυτόχρονα, η επίτευξη ενός μείζονος μετασχηματισμού δεν μπορεί να γίνει χωρίς επενδύσεις σε ανθρώπους και παραγωγικό δυναμικό. Για την ανάπτυξη του δυναμικού της οικονομίας, θα πρέπει να υλοποιηθούν πλήρως οι κατάλληλες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για τη δημιουργία νέων πηγών ανάπτυξης. Ένα ενισχυμένο **πρόγραμμα διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων** βασισμένο σε μέτρα αύξησης της δυναμικής ανάπτυξης και προώθησης της παραγωγικότητας θα τύχει επίσης συντονισμού σε επίπεδο ΕΕ, τόσο στον σχεδιασμό όσο και στην υλοποίησή του, κυρίως για να αξιοποιηθούν πλήρως τα πλεονεκτήματα από τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς.

Ακόμη και σε μια εποχή αναγκαίας δημοσιονομικής εξυγίανσης, το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης αφήνει περιθώρια για τις επενδύσεις στο μέλλον. Θα πρέπει να δοθεί, μεταξύ άλλων, προτεραιότητα στις επενδύσεις σε E&A και σε νέες τεχνολογίες, σε καινοτομία, σε παιδεία υψηλής ποιότητας και σε ανάπτυξη δεξιοτήτων, καθώς και σε "έξυπνα" δίκτυα· αυτό σημαίνει συνδυασμό των επενδύσεων με τον εκσυγχρονισμό των υφισταμένων δομών, ιδίως με ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης και με κανονιστικές μεταρρυθμίσεις.

- Δημόσιοι προϋπολογισμοί που αντανακλούν τις πολιτικές προτεραιότητες

Οι νέες αυτές προτεραιότητες, εφόσον συμφωνηθούν, πρέπει να αντανακλώνται στις δημοσιονομικές πολιτικές. Η Επιτροπή προτίθεται να τις συμπεριλάβει στην αναθεώρηση του προϋπολογισμού που θα δημοσιεύσει το προσεχές έτος και στις προτάσεις της για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Επίσης, τα κράτη μέλη θα πρέπει και αυτά να αναθεωρήσουν τις δημόσιες δαπάνες τους για να βελτιωθεί η ποιότητα και η αποτελεσματικότητά τους και, παρά τους σημαντικούς δημοσιονομικούς περιορισμούς, να βρουν πόρους για να επενδύσουν στη βιώσιμη ανάπτυξη. Ταυτόχρονα, θα πρέπει επίσης να αξιοποιηθούν νέα μοντέλα χρηματοδότησης (όπως συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, μόχλευση χρηματοδότησης από την ΕΕ ή την ΕΤΕπ) για τον συνδυασμό πόρων δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και τη μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων τους.

- Καθιέρωση σαφούς διακυβέρνησης για την αποτελεσματικότητα της νέας στρατηγικής.

Η στρατηγική θα εφαρμοσθεί μέσω μιας εταιρικής σχέσης προκειμένου να επιτευχθεί μια περιορισμένη σειρά βασικών στόχων. Μόνο μέσω εταιρικής σχέσης μπορούν να υλοποιηθούν οι ειδικές ενέργειες και οι στόχοι της, δεδομένου ότι απαιτείται ενεργοποίηση σε κοινοτικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, καθώς και αλληλεπίδραση μεταξύ αυτών, που θα επιτρέψει την αξιοποίηση όλου του δυναμικού της στρατηγικής αυτής. Από την πλευρά του Συμβουλίου, επίκεντρο της μελλοντικής στρατηγικής θα πρέπει να είναι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, δεδομένου ότι αυτό είναι το σώμα το οποίο εξασφαλίζει την ενοποίηση των πολιτικών και διαχειρίζεται την αλληλεξάρτηση μεταξύ κρατών μελών και ΕΕ. Βασισμένο στις νέες διατάξεις της συνθήκης της Λισαβόνας θα πρέπει επομένως να κατευθύνει τη στρατηγική, να θεσπίσει τις βασικές αποφάσεις και να καθορίσει τους στόχους. Τα σχήματα του Συμβουλίου, όπως το Συμβούλιο ECOFIN, καθώς και τα αρμόδια θεματικά Συμβούλια, θα υλοποιήσουν εν συνεχεία αυτές τις αποφάσεις κατά τρόπο ολοκληρωμένο, καθένα στον

τομέα της αρμοδιότητάς του, για την επίτευξη των μακροπρόθεσμων στόχων του οράματος της ΕΕ 2020.

Η Επιτροπή θα επιθυμούσε να δει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να διαδραματίζει πολύ μεγαλύτερο ρόλο στο νέο σύστημα διακυβέρνησης. Πέραν του παραδοσιακού του ρόλου όσον αφορά την απασχόληση και τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές, το Κοινοβούλιο θα μπορούσε να ενθαρρυνθεί να διατυπώσει γνώμη σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ 2020 πριν από το Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Το όραμα της ΕΕ 2020 θα χρειαστεί την ενεργό στήριξη των ενδιαφερομένων, όπως είναι οι κοινωνικοί εταίροι και η κοινωνία των πολιτών. Η υιοθέτησή του σε όλες τις περιφέρειες της ΕΕ θα είναι επίσης καθοριστικής σημασίας για την επιτυχία του, και η Επιτροπή θα επιθυμούσε να δει τα εθνικά κοινοβούλια να αναλαμβάνουν σημαντικό ρόλο στη νέα αυτή στρατηγική, όπως διαμορφώνεται.

Το Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του 2010 θα πρέπει να χαράξει τη στρατηγική για την προσεχή πενταετία με βάση πρόταση της Επιτροπής που θα κατατεθεί στις αρχές του 2010. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα πρέπει να θέσει μικρό αριθμό πρωταρχικών στόχων και να καθορίσει τις αντίστοιχες πολιτικές ενέργειες στις οποίες θα προβούν η ΕΕ και τα κράτη μέλη σε εταιρική σχέση. Τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, καθώς και οι αντίστοιχοι προσανατολισμοί για τις πολιτικές της ΕΕ και των κρατών μελών, θα καταστούν έτσι το υπόβαθρο για τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές που προβλέπει η Συνθήκη.

Για κάθε έναν από τους στόχους αυτούς, τα κράτη μέλη θα κληθούν να θέσουν εθνικούς πενταετείς στόχους με βάση τις διαφορετικές καταστάσεις που αντιμετωπίζουν και τα σημεία αφετηρίας τους. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα παρακολουθούν κάθε χρόνο την πρόοδο που πραγματοποιείται στα κράτη μέλη και σε επίπεδο ΕΕ.

Παρατηρήσεις

Η Επιτροπή καλεί τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν παρατηρήσεις και προτάσεις σχετικά με τις απόψεις που διατυπώνονται στο παρόν έγγραφο, οι οποίες θα πρέπει να σταλούν μέχρι τις 15 Ιανουαρίου 2010 στη διεύθυνση EU2020@ec.europa.eu

Οι παρατηρήσεις που θα σταλούν θα δημοσιευθούν στο Διαδίκτυο, εκτός αν ο συντάκτης δεν επιθυμεί τη δημοσίευση των προσωπικών του στοιχείων λόγω του ότι η εν λόγω δημοσίευση θα βλάψει τα έννομα συμφέροντά του. Στην περίπτωση αυτή οι παρατηρήσεις μπορούν να δημοσιευθούν σε ανώνυμη μορφή. Οι επαγγελματικές οργανώσεις που απαντούν στο πλαίσιο της παρούσας διαβούλευσης προτρέπονται, αν δεν το έχουν ήδη κάνει, να εγγραφούν στο μητρώο των εκπροσώπων ειδικών συμφερόντων της Επιτροπής (<http://ec.europa.eu/transparency/regrin/>). Το μητρώο αυτό δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας για τη διαφάνεια, προκειμένου να ενημερώνεται η Επιτροπή και το ευρύτερο κοινό σχετικά με τους στόχους, τη χρηματοδότηση και τη διάρθρωση των εκπροσώπων ειδικών συμφερόντων.